

Acció Pública i Canvi Social**2012/2013**

Codi: 102536

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Graduat en Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OT	4	2

Professor de contacte

Nom: Miquel Domènech Argemí

Correu electrònic: Miquel.Domenech@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Objectius

1. Discriminar entre els principals models teòrics en l'estudi dels processos col·lectius i de l'acció col·lectiva
2. Analitzar processos psicosocials on els moviments socials actuen com a agents de canvi de l'ordre social.
3. Assenyalar els principals efectes de les institucions socials en l'ordenament social.

Competències

- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Distingir i relacionar els principis psicosocials del funcionament dels grups i de les organitzacions.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer la dimensió social de l'ésser humà, considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la configuració psicològica humana.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les demandes dels moviments socials des d'una perspectiva governamental.
2. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
3. Aplicar conceptes bàsics de l'acció col·lectiva als moviments socials contemporanis.
4. Contrastar les necessitats socials amb les respostes institucionals a aquestes necessitats.
5. Discriminar dimensions rellevants en l'anàlisi concreta d'una acció col·lectiva.
6. Esquematitzar les principals orientacions en l'anàlisi dels fenòmens col·lectius.
7. Identificar les demandes de moviments col·lectius.
8. Identificar quins conceptes teòrics tenen més poder explicatiu per a fenòmens socials específics.
9. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i

identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

10. Relacionar conceptes psicosocials actuals amb fenòmens socials contemporanis.

11. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Bloc 1.- PSICOLOGIA SOCIAL I PERSPECTIVES DE L'ACCIÓ COL·LECTIVA

- **Teories del Contagi:** Psicologia de les Masses de Gustave Le Bon y Sigmund Freud.
- **Teories de la Crisi:** Teoria del Comportament Col·lectiu de Smelser, Teoria de la Norma Emergent i Teoria de la Societat de Masses.
- **Teoria de la Identitat Social:** Conducta de masses com a acció col·lectiva de Reicher.

Bloc 2.- MOVIMENTS SOCIALS: ACCIÓ COL·LECTIVA I CANVI SOCIAL

- **Concepcions/definicions de moviment social i tipus**
- **Teories Organitzacionals i Polítiques:** Teoria de la Mobilització de Recursos i Teoria del Procés Polític: Organització, Sector i Indústria de Moviment Social - Estructura d'Oportunitat Política.
- **Teoria dels Nous Moviments Socials:** L'enfocament constructivista d'Alberto Melucci: Novetat dels nous moviments socials - Pols i Dimensions analítiques dels moviments socials - Relació entre els moviments socials i l'ordre social.
- **Estudi de cas del "Moviment per a la igualtat i diversitat de gènere"**

Bloc 3.- INSTITUCIONS SOCIALS, CONTINUÏTAT DE L'ORDRE SOCIAL

- **Definicions/concepcions de Institució Social i tipus**
- **El psiquiàtric. La crítica de Erving Goffman a les Institucions Totals**
- **La presó. La crítica de Michel Foucault a la Institució com a dispositiu disciplinari**
- **Aproximacions a la noció de Control Social**

Metodologia

Sessions teòriques en gran grup on el docent desenvolupa elements teòrics de l'assignatura.

Sessions pràctiques d'anàlisi de casos de dinàmiques de canvi i reproducció social.

Debats virtuals dinamitzats pels docents de discussió de temàtiques diverses.

En aquesta assignatura s'ofereix la possibilitat de cursar unes pràctiques de camp optatives (projecte Shere Rom) en un context d'intervenció socio-educativa real. Els estudiants que optin per realitzar aquestes pràctiques hauran d'assistir durant 12 setmanes (1 hora setmanal) al centre educatiu adjudicat, i on treballaran directament amb un grup de nens de diferents edats resolent activitats de forma col·laborativa. Les dades que es recullin d'aquesta experiència estan relacionades amb els continguts teòrics treballats i permetran realitzar part de les evidències d'aprenentatge d'aquesta assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de casos pràctics	12	0,48	1, 3, 4, 5, 6, 7
Classes Teòriques	24	0,96	6, 8, 10
Tipus: Supervisades			

Debats virtuals	7	0,28	11
Tutories	15	0,6	11
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació	9	0,36	
Elaboració de treballs en grup	15	0,6	9
Elaboració de treballs individuals	5	0,2	2, 9, 11
Estudi	30	1,2	
Lectura de texts	30	1,2	2

Avaluació

Elements d'avaluació

Evidència d'aprenentatge 1: Informe grupal del cas pràctic del primer bloc.

Evidència d'aprenentatge 2: Informe grupal del cas pràctic del segon bloc.

Evidència d'aprenentatge 3: Informe grupal del cas pràctic del tercer bloc

Aquestes tres evidències suposaran, cadascuna d'elles, un 15% de la nota total de la assignatura.

Evidència d'aprenentatge 4: Prova escrita individual sobre els continguts teòrics i la lectura realitzada

Aquesta evidència suposa un 55% de la nota total de l'assignatura

L'estudiant que lliuri evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 3 punts (30%) no podrà constar com a "no presentat"

La nota serà sempre l'efecte de l'aplicació del percentatge.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Informe grupal cas pràctic primer bloc	15	0	0	2, 3, 6, 9, 11
EV2. Informe grupal cas pràctic segon bloc	15	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
EV3. Informe grupal cas pràctic tercer bloc	15	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
EV4. Prova escrita teoria	40	2	0,08	6, 8, 10
EV5. Prova escrita sobre la lectura	15	1	0,04	2, 11

Bibliografia

PSICOLOGIA SOCIAL I PERSPECTIVES DE L'ACCIÓ COL·LECTIVA

- Fernandez Christlieb, P. (1994) *La psicología colectiva un fin de siglo más tarde*. Barcelona. Anthropos.

- Freud, Sigmund. (1921). *Psicología de las masas y análisis del yo*. Madrid. Biblioteca Nueva. Vol.7, p. 2563-2610.
- Grauman, C.F. i Kruse, L. (1984) Masas, Muchedumbres y densidad. A Moscovici, S. (Ed.) *Psicología Social II: Pensamiento y vida social. Psicología Social y Problemas Sociales*. Barcelona. Paidós. 1986. 649-678.
- Javaloy, F. (2001) *Comportamiento colectivo y movimientos sociales*. Madrid. Prentice-Hall.
- Le Bon, Gustave. (1981). *Psicología de las masas*. Madrid. Morata. 1986.
- Ovejero, A. (1997) *El individuo en la masa. Psicología del comportamiento colectivo*. Oviedo. Biblioteca Básica Nóbel.
- Paez, D. i Marques, J. (1999). Conductas colectivas: rumores, catástrofes y movimientos de masas. A Morales, J.F. (Coord.) *Psicología Social*. 2ª Edición. Madrid. McGraw-Hill. 335-353.
- Reich, W. (1973). *Psicología de masas del fascismo*. México. Roca.
- Riesman, D., Glazer, N. i Denney, R. (1950). *La muchedumbre solitaria*. Barcelona. Paidós. 1981.
- Reicher (1984). Los disturbios de St. Pauls: una explicación de los límites de la acción de las masas en términos del modelo de la identidad social. A Morales, J.F. i Huici, C. *Lecturas de Psicología Social*. Madrid. Uned.
- Reicher (1987). Conducta de masa como acción social. A Turner, J.C. *Redescubrir el grupo social*. Madrid. Morata.
- Rheingold, H. (2002). *Multitudes inteligentes. La próxima revolución social. (Smart Mobs)* Barcelona. Gedisa. 2004.
- Vázquez, F. (Coord.) *Psicología de la Acción Colectiva*. Barcelona. Ediuoc. (Capítulo 1)
- Moscovici, Sergei. (1981). *La era de las multitudes*. México. Fondo de Cultura Económica
- Mitscherlich, A. (1973) *Fundamentos del comportamiento colectivo*. Madrid. Alianza.
- Munné, F. (1971) *Grupos, Masas y Sociedades*. Barcelona. Hispano Europea.
- Ortega y Gasset (1930) *La rebelión de las masas*. Barcelona. Planeta. 1983.
- Wells, H.G. 1898. *La guerra de los mundos*. Planeta de Adostini. 2001.

CONFLICTE PSICOSOCIAL, MOVIMENT SOCIALS I CANVI SOCIAL

- Aguirre Aranburu, X. i al. (1998) *La insumisión. Un singular ciclo histórico de desobediencia civil*. Madrid. Tecnos.
- Barral, M.J. i al. (1999). *Interacciones Ciencia y Género. Discursos y prácticas científicas de mujeres*. Barcelona. Icaria Editorial.
- Bauman, Z. 2000. *Liquid Modernity*. Cambridge. Polity Press.
- Butler, J. 2001. La cuestión de la transformación social. En *Mujeres y transformaciones sociales*. Ed. El Roure.
- Castells, M. (1998) El fin del patriarcado: movimientos sociales, familia y sexualidad en la era de la información. A Castells, M. *La era de la información. Economía, Sociedad y Cultura. El poder de la Identidad*. Madrid. Alianza Editorial.
- Casquette, J. (1998) *Política, cultura y movimientos sociales*. Bilbao: Bakeatz.
- Dalton, R.J. i Kurchler, N. (Comp.) *Los nuevos movimientos sociales*. Valencia. Alfons el Magnànim.
- Ibáñez, T. (1987) Poder, conversión y cambio social. A Moscovici, S. Mugny, G. i Pérez, J.A. (Eds.) *La influencia social inconsciente*. Barcelona. Anthropos. 263-285.
- Ibarra, P. i Tejerina, B. (Eds.) *Los movimientos sociales, Transformaciones políticas y Cambio Cultural*. Valladolid. Trotta. 243-270.
- Laraña (1999) *La construcción de los movimientos sociales*. Alianza Editorial.
- Laraña, E. i Gusfield, J. (Eds.) 1994. *Los nuevos movimientos sociales. De la ideología a la Identidad*. Madrid. CIS.
- Melluci, A. 1991. *L'invenzione del presente*. Bologna. Il Mulino. 2ª Ed.
- Melluci, A. 1994. ¿Qué hay de nuevo en los nuevos movimientos sociales? En Laraña, E. y Gasfield, J. *Los nuevos movimientos sociales. De la ideología a la Identidad*. CIS. Madrid. 119-149.
- Mendiola, I. (2002) Moviments socials: definició i teoria. En Domenech, M. i Pujal, M. *Psicologia dels grups i moviments socials*. Barcelona. Edicions.Uoc.
- Riechmann, J. y Fernández Buey, F. (1994) *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*. Barcelona. Paidós.
- Sen, J. et al. (Ed) 2004. *El foro social mundial. Desafiando imperios*. Málaga. Cedma. El Viejo Topo.
- Touraine, A. 1991. *Los movimientos sociales*. Buenos Aires. Almagesto.

MOVIMENT SOCIAL PER A LA IGUALTAT I DIVERSITAT DE GÈNERE

- Barral, Mª Jose (2000) Análisis crítico sobre el discurso biomédico sobre sexos y géneros. *Quaderns de Psicologia*. Vol 12, 2, 105-116. Monografía: Desigualtats de gènere en temps "d'igualtat": mirades des de dins i fora de la psicologia.
- Carrasco, Cristina (1999) "Introducción: hacia una economía feminista". A: Carrasco, Cristina (ed.) *Mujeres y Economía. Nuevas perspectivas para viejos y nuevos problemas*. Barcelona: Icaria/Antrazyt.
- Fausto Sterling, Anne (2006). "Duelo a los dualismos" y "Sistemas de género: Hacia una teoría de la sexualidad humana". A: *Cuerpos sexuados*. Barcelona: Ed. Melusina. 15-46. 279-304. 2000.
- Hooks, Bell (2004). "Mujeres negras. Dar forma a la teoría feminista". A: AA. VV. *Otras inapropiables. Feminismos desde la frontera*. Madrid: Traficantes de sueños, 33-50. 1984.
- Izquierdo, Mª Jesús (2010) Las dos caras de la desigualdad entre mujeres y hombres. Explotación económica y libidinal. *Quaderns de Psicologia*. Vol 12, 2, 117-129. Monografía: Desigualtats de gènere en temps "d'igualtat": mirades des de dins i fora de la psicologia.
- Izquierdo, Mª Jesús. (1998). "La producción social de la existencia". A: *El malestar en la desigualdad*. Madrid: Cátedra. 201-226.
- Maquieira D'Angelo, Virginia (2001). "género, diferencia y desigualdad". A: Bertrán, Elena, et al. (eds.) *Feminismos. Debates teóricos*. Madrid: Alianza. 127-158 i 167-184.
- Pateman, Carole (1996). Críticas feministas a la dicotomía público/privado". A: Castells, Carme (comp.) *Perspectivas feministas en teoría política*. Barcelona: Paidós. 1989.
- Pujal, Margot i Amigot, Patricia (2010) El binarismo de género como dispositivo de poder social, corporal y subjetivo *Quaderns de Psicologia*. Vol 12, 2, ? Monografía: Desigualtats de gènere en temps "d'igualtat": mirades des de dins i fora de la psicologia.
- Pujal, Margot i Garcia Dauder, Silvia (2010) Hacia una psicología más igualitaria i transdisciplinar *Quaderns de Psicologia*. Vol 12, 2, ¿ Monografía: Desigualtats de gènere en temps "d'igualtat": mirades des de dins i fora de la psicologia.
- Rubin, Gayle (1986). "El tráfico de mujeres. Notas sobre la "economía política" del sexo". *Nueva Antropología*, Vol. 8, 30. 95-145. 1975.
- Scott, Joan W. (1996). "El género. Una categoría útil para el análisis histórico". A: Lamas, Marta (comp) *El género. La construcción cultural de la diferenci sexual*. Mexico: PUEG. P. 265-302. 1986.
- Wittig, Monique (2004). "El pensamiento heterosexual". A: *El pensamiento heterosexual y otros ensayos*. Barcelona: Egalés. 45-57. 1980.

-INSTITUCIONS SOCIALS, CONTINUÏTAT DE L'ORDRE SOCIAL

- Bauman, Z. (2004). La sociedad sitiada. México: Fondo de Cultura Económica.
- Castells, C. (Comp.) (1996). Perspectivas feministas en teoría política. Barcelona: Paidós.
- Cohen, St. 1985. Visiones de Control social. Barcelona: PPU. 1988
- Deleuze, G. (1991). Postdata sobre las sociedades de control. En Christian Ferrer (Comp.). *El Lenguaje Literario 7º 2*. Montevideo: Editorial Nordan.
- Douglas, M. 1986. *¿Cómo piensan las instituciones?* Madrid: Alianza Editorial. 1996.
- Goffman, E. (1961). *Internados. Ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales*. Buenos Aires: Amorrortu Editores
- Foucault, M. (1976). *Vigilar y Castigar*. Madrid: S.XXI.